

ПОГІБКО О. І.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри конституційного права,
Радник начальника Генерального штабу Збройних Сил України

ДЕРЖАВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО ВЕКТОРУ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО ФОРМУВАННЯ УКРАЇНИ

В сучасних умовах актуальною є необхідність законодавчим та виконавчим органам влади, в першу чергу, спрогнозувати та визначити на законодавчому рівні подальші шляхи укріплення обороноздатності держави, підвищення спроможності збройних сил до відбиття агресії російсько-терористичних підрозділів й поєднанні національної системи безпеки і оборони та участі України у колективних міжнародних а також регіональних структурах безпеки українські збройні сили оновлюються й отримують необхідні ознаки національної армії. Водночас, вони стають одним з гарантів національної безпеки і оборони та важливою складовою державності України.

Разом з тим у справі перебудови та векторі перспективного розвитку збройних сил існує чимало проблем. Насамперед йдеться про визначення мети реформування.

На нашу думку, військове реформування має бути спрямоване на створення протягом наступних років, сучасних, наближених до європейської моделі військових формувань та стандартів НАТО, збройних сил України.

Проте, військово-політичне керівництво держави не має права не враховувати того, що ситуація навколо України постійно змінюється.

Підкреслимо, керівництво провідних країн Європи все більш байдуже спостерігає за подіями в Україні. Слід врахувати також, діє нова Концепція національної безпеки Росії й оновлена Воєнна доктрина Росії.

Звідси виникає нагальна необхідність своєчасного нормативно-правового визначення шляхів розвитку, методів застосування та підготовки військового формування до війни в сучасних умовах.

Визначений, але неповний перелік зовнішніх та внутрішніх загроз національній безпеці потребує істотних змін інститутів національної безпеки, військової стратегії та підходів щодо питань оборони держави України.

У зовнішньому вимірі, це передусім, реалізація нового курсу нашої держави на цілковиту євроатлантичну інтеграцію. Тобто підготовка України до вступу в Північноатлантичний договір, зміцнення військово-політичних стосунків із стратегічними партнерами і антитерористичною коаліцією держав та побудова на стабільній основі сприятливих добросусідських відносин з країнами, що межують з нашою державою.

Ці та інші, державно-правові аспекти діяльності органів державної влади, щодо набуття членства в Альянсі, остаточно підтверджують:

альтернативи повномасштабній інтеграції до європейської спільноти — для України не існує.

Продовження курсу на євроатлантичну інтеграцію в оборонній сфері, передбачає низку актуальних заходів, зокрема: законодавче супроводження розбудови структурних складових Сектору безпеки та оборони держави; придання державного значення реформуванню збройних сил; розбудова військового формування яке б в кінцевому варіанті, не переважало у чисельному складі, озброєннях та військовій техніці та в умовах війни, нових викликів і воєнних загроз могло забезпечити захист України; розширення участі у відповідних заходах Альянсу та окремих країн-членів шляхом прийняття та впровадження вчасних політичних рішень для сприяння безпеці на євроатлантичному просторі; впровадження власних заходів з метою досягнення сумісності та відповідності стандартам із урахуванням тривалої трансформації Північноатлантичного договору; врахування пропозицій щодо реструктуризації ОПК при реалізації основних напрямів реформування військового формування.

У цьому контексті вважаємо що протягом найближчого часу на перший план мають бути завдання структурної перебудови збройних сил до параметрів оборонної достатності, в руслі нової Воєнної доктрини України.

Залишається складним питання переходу до професійної армії.

Разом з тим під час військового реформування особливої ваги набуває кадрова політика, вважаємо не припустимим втрату унікального професіонального кадрового потенціалу, який існує в збройних силах України.

Слід врахувати і чинник значної концентрації науково-технічного та технологічного потенціалу держави саме в оборонній сфері.

Нагальним завданням залишається провадження демократичного цивільного контролю за діяльністю збройних сил. Водночас, на законодавчому рівні, необхідно попрацювати відносно системи цивільного контролю над збройними силами, яка відповідала б стандартам європейських країн.

Передусім необхідно зміцнити парламентський контроль в усіх сферах оборони держави. Парламентський контроль має стати ключовою ланкою демократичного цивільного контролю.

Слід усунути незбалансованість повноважень Президента, Уряду, Парламенту та судової влади в галузі цивільного контролю над сферою безпеки і оборони. Важелі контролю з боку виконавчої влади значно переважають над важелями впливу на військових з боку Парламенту. Уряд здебільшого вирішує оперативні та матеріально-технічні питання. Парламент розглядає законодавчі питання та затверджує бюджетні витрати. Разом з тим, Верховна Рада затверджуючи бюджетне фінансування збройних сил, при цьому не затверджує Комплексну програму їх розбудови та розвитку.

Проблемою залишається також обмеженість повноважень Верховної Ради щодо впливу на кадрову політику в основних силових структурах держави. Чинним законодавством не передбачено погодження з Парламентом ключових кадрових призначень у силових відомствах.

Узагальнюючи, можливо визначити, що на сьогодні вже є певні досягнення в керованості процесом військового будівництва. На черзі складний і тривалий процес — реалізація курсу на повномасштабну інтеграцію до європейських та євроатлантичних структур співробітництва, безпеки та оборони. Україна є невід’ємною частиною євроатлантичної спільноти.

ЧАПЛЯ О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри конституційного права

МУНІЦИПАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ У США

Наразі в Україні триває внесення змін та доповнень до Конституції, щодо децентралізації влади. Вони істотно впливатимуть на місцеве самоврядування у країні. У зв’язку з цим, актуальним є вивчення відповідного зарубіжного досвіду. З цієї точки зору, особливо цікавим є досвід тих держав, місцеве самоврядування в яких майже не реформується протягом значної кількості років, а отже — у яких знайдена оптимальна система місцевого самоврядування.

Ціллю цих тез є охарактеризувати муніципальне управління у США.

В муніципалітетах США не існує єдиної системи місцевих органів влади, кожен штат має право вирішувати це питання на свій розсуд відповідно до встановленої їм же адміністративно-територіальної системою. Панівною є концепція самоврядування, яка ґрунтується на визнанні самостійності обраних населенням органів управління в межах своєї компетенції [1, с. 395].

Конституція США містить чіткий перелік питань, віднесених них до компетенції центральної влади. Питання, які не вміщені до цього переліку, штати правомочні вирішувати самостійно. Кожен штат має свою конституцію, свої законодавчі органи легіслатури, свою виконавчу владу і судову систему. Штатам заборонено укладати договори з іноземними державами і іншими штатами, вести війну, створювати збройні сили, вступати в союзи, чеканити монету, випускати кредитні білети, обкладати імпорт і експорт митними зборами або іншими митами, приймати закони про опалу і ті закони, що мають зворотну силу, дарувати дворянські титули [2].